

ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΣΤΗΝ ΑΣΤΙΚΟΠΟΙΗΣΗ
Γ. ΟΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΚΑΤΑ ΤΟΝ 20ο ΑΙΩΝΑ

3. Οι οικονομικές συνθήκες κατά την περίοδο 1910-1922

ο ρ ι σ μ ό ς

βενιζελισμός :

χρονολογία:

στην περίοδο **1910-1922**, κατά την οποία η Ελλάδα βρισκόταν σε **συνεχή πολεμική ετοιμότητα**, εμφανίστηκε μια **νέα πολιτική αντίληψη** που εκφράστηκε από τον **Βενιζέλο** και ονομάστηκε «Βενιζελισμός»

στόχοι:

- α.** στον οικονομικό τομέα το ελληνικό **κράτος** ως **μοχλό έκφρασης** και **ανάπτυξης** του **ελληνισμού**
- β.** έπρεπε να **επιδιώξει** την **ενσωμάτωση** του **εκτός συνόρων ελληνισμού**, και με **ενιαία εθνική και κρατική υπόσταση**, να διεκδικήσει την θέση του στον τότε σύγχρονο κόσμο

προϋποθέσεις:

- α.** όχι μόνο **θεσμικός εκσυγχρονισμός**, που θα καθιστούσε το κράτος **αποτελεσματικό** και **αξιόπιστο**,
- β.** αλλά και **γενικότερη προσήλωση στην ιδέα της ανάπτυξης** των παραγωγικών δυνάμεων του έθνους

υποστηρικτές Βενιζέλου :

- α.** **συσπείρωσε** γύρω του μια **δραστήρια αστική τάξη** που εξακολουθούσε να **πλουτίζει** σε όλη την λεκάνη της Ανατολικής Μεσογείου και **φιλοδοξούσε να κυριαρχήσει και πολιτικά** στο χώρο όπου άπλωνε τις οικονομικές της δραστηριότητες
- β.** κατά την περίοδο αυτή (1910-1922) υπήρχε ακόμη **ισχυρή ελληνική οικονομική παρουσία:**
 - στα λιμάνια της **Νότιας Ρωσίας**,
 - στη λεκάνη του **Δούναβη**
 - και στο εσωτερικό της **Ρουμανίας**,
 - στον **Πόντο** και τα **μικρασιατικά παράλια**,
 - στην **Κωνσταντινούπολη** και την **Σμύρνη**,
 - τη **Θεσσαλονίκη**,
 - την **Αίγυπτο**,
 - το **Σουδάν** και
 - την **Αλεξάνδρεια**

σ τ ό χ ο ς :

- α.** ο πλούτος μπορούσε να διασφαλιστεί μόνο μέσα από την **δημιουργία ενός ισχυρού εθνικού κέντρου**, μιας **περιφερειακής δύναμης** ικανής να παρεμβαίνει και να **προστατεύει τα συμφέροντα** των πολιτών της
- β.** ένα **αίτημα κρίσιμο** σε εποχή κατά την οποία πολλά **εθνικιστικά κινήματα** έκαναν αισθητή την παρουσία τους
- γ.** η **Μεγάλη Ιδέα** και οι προϋποθέσεις της (εκσυγχρονισμός του κράτους) αποτέλεσαν **ισχυρά ιδεολογικά, πολιτικά και οικονομικά ερείσματα** για την διεκδίκηση της Μεγάλης Ελλάδας με **πιθανότητες επιτυχίας**

α π ο τ ε λ έ σ μ α τ α :

στα χρόνια αυτά της μεγάλης προσπάθειας οι **προϋπολογισμοί** του κράτους ήταν συνήθως **πλεονασματικοί**

1911

240.000.000 δρχ
έσοδα του προϋπολογισμού

181.000.000 δρχ.
έξοδα

μετανάστευση :

α. η **πρόοδος** της εθνικής οικονομίας ήταν **εμφανής** (1910)

β. η αγροτική κρίση αντιμετωπίστηκε με την **υπερπόντια μετανάστευση**

α. **εκτόνωσε** τις **κοινωνικές εντάσεις**

β. **ενίσχυσε** την **οικονομία** της υπαίθρου μέσω των σημαντικών **εμβασμάτων** των μεταναστών

Βαλκανικοί πόλεμοι :

α. το **κόστος** ήταν πολύ **σημαντικό**, αλλά **δεν κλόνησε** την εθνική οικονομία (≠ στρατιωτικές κινητοποιήσεις του 19ου αιώνα)

β. **ενσωμάτωσε** πλούσιες περιοχές:

- Ήπειρος,
- Δυτική και Κεντρική Μακεδονία,
- νησιά του Αιγαίου,
- Κρήτη

γ. τα **εδάφη** αυξήθηκαν κατά **70%**

δ. **ενσωματώθηκαν** εκατομμύρια **νέοι κάτοικοι**

ε. ο **πληθυσμός** αυξήθηκε κατά **80%**

στ. **νέες οικονομικές προοπτικές** → τα νέα **εδάφη** ήταν κατά το πλείστον **πεδινά** και **αρδευόμενα**

ζ. **ισχυρές μειονοτικές ομάδες** στις περιοχές αυτές → στη σχετικά **ομοιογενή Ήπειρο** το **1914**:

- **166.000 Έλληνες**,
- **38.000 Μουσουλμάνοι**,
- μερικές **χιλιάδες Εβραίοι**

συμπερασματικά :

α. η Ελλάδα έγινε **υπολογίσιμη δύναμη**

β. και η **εμπιστοσύνη** που **ενέπνεε** στις **αγορές χρήματος** και **πιστώσεων** αυξήθηκε σημαντικά

γ. η χώρα ήταν έτοιμη να αφιερωθεί στο δύσκολο έργο της **ενσωμάτωσης των νέων περιοχών**, όταν ξέσπασε το **καλοκαίρι του 1914 ο Α΄ Παγκόσμιος πόλεμος**.